

INSPIRATIONSKATALOG TIL
DONATIONSANSVARLIGE NØGLEPERSONER

2014

Indhold

Indledning	3
Inspiration til aktiviteter i afdelingerne	4
Donordetektion	4
Monitorering af donationsområdet	4
Vidensformidling	5
Faglig støtte	6
Instrukser	7
Øvrige aktiviteter	7
Læs mere	7

Indledning

Dette inspirationskatalog er udarbejdet til donationsansvarlige nøglepersoner og deres ledelser og indeholder inspiration til og eksempler på mulige tiltag i det fortsatte arbejde med at styrke organdonationsområdet.

Landets intensivafdelinger redegør hvert år for afdelingens aktiviteter på organdonationsområdet i en aktivitetsrapport, som sendes til Dansk Center for Organdonation. Indeværende inspirationskatalog er baseret på disse aktivitetsrapporter, erfaring med hvilke aktiviteter der styrker arbejdet i den enkelte afdeling samt idékataloget 2010-2011.

De årlige aktivitetsrapporter viser, at mange nøglepersoner er yderst aktive og kreative i deres funktion og inspirationskataloget indeholder eksempler på, hvordan donationsansvarlige nøglepersoner rundt om i landet varetager opgaverne i funktionsbeskrivelsen for donationsansvarlige nøglepersoner.

Inspirationskataloget er opbygget efter funktionsbeskrivelsens fem hovedområder:

- Donordetektion
- Monitorering af donationsområdet
- Vidensformidling
- Faglig støtte
- Instrukser

Herudover udføres også mange andre opgaver, som ikke nævnes direkte i funktionsbeskrivelsen. Inspirationskataloget rummer forslag til både store og små aktiviteter. På www.organdonation.dk findes yderligere hjælp til at planlægge og gennemføre aktiviteter i egen afdeling.

Inspiration til aktiviteter i afdelingerne

I det følgende er aktiviteter inddelt efter de 5 hovedområdet i funktionsbeskrivelsen for donationsansvarlige nøglepersoner, baseret på indrapporteringer via afdelingernes årlige aktivitetsrapporter. Aktiviteterne kan bruges som inspiration til tiltag i egen afdeling.

Donordetektion

Arbejdet med donordetektion skal sikre en systematisk opfølgning på, om mulige donorer identificeres samt højne den generelle opmærksomhed på donordetektion i det daglige arbejde.

Eksempler på tiltag for at styrke arbejdet med donordetektion kan være:

- alle patienter gennemgås dagligt ved flere læge- og sygeplejerskekonferencer, hvor eventuelle potentielle donorer identificeres
- stikprøvegennemgang ved læge/sygeplejerske, hvor journaler er gennemgået med henblik på, om mulige donorer kunne identificeres
- audit på alle afdøde patienter til morgenkonference med neurointensivt afsnit med henblik på, om mulige donorer er identificeret
- Undervisning af kolleger på morgenmøder og afdelingsmøder

Monitorering af donationsområdet

Arbejdet med monitorering af donationsområdet skal sikre datakvaliteten af den nationale monitorering samt skabe baggrund for kvalitetsarbejdet på organdonationsområdet i den enkelte afdeling.

Eksempler på tiltag for at styrke arbejdet med monitorering kan være:

- Undervisning af personale og studerende
- Systematisk opfølgning på alle organdonationsforløb
- Oplysning til kolleger om den nationale monitoreringsindsats, f.eks. ved fremlæggelse af resultater i kvartals- og årsrapporter fra Organdonationsdatabasen
- Kvartalsmøder med transplantationskoordinatorerne vedr. gennemgang af donationsforløb
- Der følges op på, om monitorering af dødsfald forløber hensigtsmæssigt.
Donationsansvarlige nøglepersoner samarbejder med især lægesekretærer om registreringen

---

Vidensformidling

Arbejdet med vidensformidling retter sig primært mod planlægning og gennemførelse af undervisningsaktiviteter i afdelingen. De donationsansvarlige nøglepersoner vurderer behovet for undervisning hos personalet på afdelingen, og informerer derudfra om undervisningstilbud i regi af DCO samt iværksætter undervisningsindsatser på afdelingen.

Der arbejdes desuden med at videreformidle viden om nye tiltag på organdonationsområdet både nationalt og i regi af Dansk Center for Organdonation.

Intensivafdelingerne har faste såvel som ad hoc undervisningsaktiviteter overfor både personalet i afdelingen og de donationsansvarlige nøglepersoner. Uddannelsesaktiviteterne er rettet mod en bred personalegruppe herunder: intensivsygeplejersker, sygeplejestuderende, operationssygeplejersker, anæstesisygeplejersker, serviceassistenter, læger, lægestuderende og ledelser.

Flere steder tages desuden initiativ til aktiviteter der går ud over egen afdeling og retter sig mod andre afdelinger på hospitalet, der kan være involveret i donationsforløbet, og hvor der opleves udfordringer i samarbejdet eller forbedringspotentiale i vidensniveauet.

Eksempler på tiltag for at styrke arbejdet med vidensdeling kan være:

Generel vidensformidling:

- Information på medarbejderportal og via elektroniske nyhedsbreve.
- Indlæg til personalebladet om organdonation, hvilket har medført mere dialog med andre afdelinger

Undervisning:

- Undervisning på afdelingen til fx. nyansatte læger, sygeplejestuderende, intensivkursister, speciallægekursister, sygeplejersker under specialuddannelse
- Deltagelse i Dansk Center for Organdonations uddannelsesstilbud, fx. Temadag om Organdonation, Temadag om Donoroperation, EDHEP og e-læringskurser
- Bruge aktuelt donationsforløb til bedside undervisning, supervision og efterfølgende som afsæt for undervisning
- Tværfaglige temaaftener om organdonation og transplantation
- Fællesmøder, morgenmøder og staff-meetings for forskellige personalegrupper (læger, ledelser m.m.) også udenfor intensiv
- Studiebesøg og praktik på anden intensivafdeling
- Regelmæssige møder mellem nøglepersoner og afsnitsledelserne

Faglig støtte

Arbejdet med faglig støtte i forbindelse med organdonation går på at sikre, at kolleger, der har været involveret i organdonation, får tilbud om deltagelse i en gennemgang af donationsforløbet, samt at der kan ydes faglig støtte og opfølgning til alt personale, der har været involveret i et konkret forløb.

Faglig støtte til personalet efter donationsforløb kan enten tilbydes efter en konkret vurdering af behovet eller være tilrettelagt systematisk som et fast tilbud. Opfølgningen kan bestå i:

- debriefing, supervision, forløbsgennemgang, samtaler, kollegial omsorg
- drøftelser på efterfølgende interne konferencer
- Planlagte møder, fx kvartalsvise, hvor tx-kordinator medvirker. Både gode og komplicerede forløb gennemgås for at uddrage nyttig viden og læring.

I afdelinger, hvor der er etableret et fast tilbud om opfølgning på konkrete donationsforløb, anvendes ofte personale med særlig uddannelse eller træning i en sådan opfølgning. Der trækkes bl.a. på ressourcer fra krisepsykologer / psykologer, sorg- og krisesygeplejersker, sygehuspræster og sundhedspersoner med særlig uddannelse i supervision og debriefing

Arbejdet med faglig støtte indebærer derudover fokus på at gøre intensivafdelingens personale opmærksomme på muligheden for at få faglig støtte fra Organdonationskorpsets udrykningsfunktion i det akutte donationsforløb, samt at informere personalet om hvad tilbuddet indebærer.

Dette kan bl.a. gøres ved:

- Årligt møde mellem DCO, de donationsansvarlige nøglepersoner samt ledelsen om, hvad organdonationskorpset kan hjælpe med under et organdonationsforløb
- Tilkald af sygeplejerske fra korpset i forbindelse med donationsforløb
- Informationsaften hvor ordningen præsenteres
- Omdeling af flyere om Organdonationskorpsets udrykningsfunktion - kontakt DCO for disse

Flere intensivafdelinger tilbyder desuden støtte og opfølgning til pårørende og kontakter rutinemæssigt pårørende, der har været involveret i donationsforløb.

Eksempler på tiltag for at styrke opfølgningen overfor pårørende:

- opringning fra medvirkende sygeplejerske efter en måned
- de pårørende tilbydes efterfølgende samtale med læge og sygeplejerske, som medvirkede i donationsforløbet
- afdelingens "pårørendegruppe" kontakter de efterladte efter en måned og tilbyder et struktureret gruppesorgforløb med andre pårørende, såvel donorpårørende som andre pårørende.
- Opfølgende brev med oplysninger om recipienterne der har modtaget organerne

---

Instrukser

Både nationale, regionale og lokale instrukser på organdonationsområdet er elektronisk tilgængelige via hospitalernes dokumentstyringssystem og centrets hjemmeside. Arbejdet med instrukser sikrer, at disse er opdaterede og tilgængelige, samt at de stemmer overens med afdelingens arbejdsgange.

Eksempler på tiltag for at styrke arbejdet med instrukser kan være:

- Integrering af organdonation i EPJ
- Arbejde med revision af lokale og nationale instrukser og vejledninger, så de altid stemmer overens med aktuelle forhold
- Hjælp fra DCOs donationsansvarlige sygeplejerske til udarbejdelse og gennemlæsning af afdelingsinstruks

Øvrige aktiviteter

Eksempler på øvrige tiltag for at styrke afdelingens arbejde med organdonation kan være at sørge for:

- at sætte fokus på ny viden på området gennem deltagelse i internationale kongresser og udviklingsarbejde i DCO regi
- at organdonation kommer på dagsordenen ved afdelings- og personale møder
- at blodprøvekassen indeholder opdaterede glas
- at den medicin, der skal bruges i organdonationsforløb er tilgængelig i afdelingen
- at de papirer, der skal bruges i donationsforløb, og som ikke er tilgængelige på centrets hjemmeside, er udfyldt og ligger pakket og klar.
- at der altid er tilgængelige eksemplarer af pjecerne: "Organdonor - Tag stilling sammen med dine nærmeste", "Tag stilling til obduktion" og "Til pårørende - om hjernedød og organdonation" på afdelingen.

Læs mere

På www.organdonation.dk findes yderligere information om de donationsansvarlige nøglepersoners opgaver.

Her findes alle undervisningstilbud i regi af Dansk Center for Organdonation, samt beskrivelse af tilbuddet om faglig støtte fra Organdonationskorpsets udrykningsfunktion, de nyeste nationale tiltag på området samt mulighed for at hente hjælp og vejledning til planlægning af aktiviteter i egen afdeling.

